

॥ ॐ तत्सत् परमात्मने नमः ॥

श्री

R. N. 36

संगीत भजन भंडार

भाग १ दो.

श्री उमरेठ भजन मंथनीमां गवातां

भजनोन्नो संप्रद करी

गंडग नरक्षी छपावी प्रसिद्ध करनार

शा. मोहनलाल भगनलाल

उमरेठ

तथा

शा. नाथलाल गरभडदास

उमरेठ

दीमत ये आता.

२४३४२

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગજરાતી કોમ્પોઝિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૪૩૫૨ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ સંગીત ભજન ભંડાર-૧

વિષય દ - ૧૨૧

॥ ॐ तत्सत् परमात्मे नमः ॥

श्री

संगीत भजन भंडार

भाग १ वो.

श्री उमरेठ भजन मंडणीमां गवातां

भजनोन्मेष संश्रद्धा करी

मंडण तरङ्गणी छपावी प्रसिद्ध करनार

शा. मोहनलाल भगनलाल

उमरेठ

तथा

शा. नाथलाल गरुडदास

उमरेठ

ईश्वर भो आना.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ ૧૪૩૫૨
ગુજરાતી કૌપીરાઈટ-સંગ્રહણવાનાં ઠેકાણાં—

૧. શા. ભોગીલાલ મોહનલાલ

મેનેજર—શ્રી ઉમરેઠ ભગ્ન મંડળ

વડાબજાર—ઉમરેઠ.

શા. મંગલદાસ મનસુખદાસ

કાપડના વેપારી, ચોડ બજાર—ઉમરેઠ.

દોશી ચંદુલાલ કેશવલાલ અનાજના વેપારી

લક્ષ્મીજીની પોળ સામે--ડાકોર.

આવૃત્તી બીજી

સંવત ૧૯૮૪

પ્રત ૨૦૦૦

સને ૧૯૨૮

અમદાવાદ—શ્રી હાયમંડ ન્યુબિલિ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં
પરીખ દેવીદાસ છગનલાલે છાપ્યું અને શા. મોહનલાલ મગનલાલ
તથા નાથાલાલ ગરબડદાસે ઉમરેઠમાં પ્રગટ કર્યું.

॥ श्री कृष्णाय नमः ॥

બે બોલ

મનુષ્ય યત્ન ઇશ્વરકૃપા:

જ્યારે કેાઈ વાત પોતાના અનુભવની હોય ત્યારે તેને માટે પ્રમાણ શોધવા જવું પડતું નથી. અમારા સ્નેહી શ્રી. દેવશંકર રામચંદ્ર ઉર્ફે શનીભાઈ હરીહર ભક્ત તથા શા. નાથાભાઈ ગરબડદાસ કેટલાક સમયથી અમોને ભજન મંડળી સ્થાપવાનો આદેશ કર્યા કરતા હતા. અમારું મોળાપણું એટલી તિવ્રતાની હદે પહોંચ્યું કે તે મહાનુભાવોએ અમને કહેવાનું છોડી દીધું. ગમે તેમ કહો પણ તમના આ વર્તને અમારા હૃદયમાં રોપાયલાં બીજનો ફળગો ફૂટ્યો અને વિચાર અમલમાં મુકવા જેટલી પ્રબળતા ઉદ્ભવી. હૃદય-એ એક અનુભવ અને વિચારોનું સંગ્રહસ્થાન છે તેનો અમોને અનુભવ થતાં સં. ૧૯૮૩ ના શ્રાવણ સુદ ૧૧ ના રોજ શ્રી ડાકોર મુકામે પ્રથમથી જ સ્થપાયેલી ભજનમંડળી કે જે ગામથી થોડે દૂર ગોમતીને કીનારે તુળસીવાડી ઉર્ફે કદમવાડીના નામથી ઓળખાતા સ્થાનમાં દરેક એકાદશીની રાત્રે હરિ સ્મરણ કરવા બળ્ય છે ત્યાં જવાનો વિચાર ઉત્પન્ન થયો અને કુદરત સાનુકુળ હોવાથી ગયા પણ ખરા.

જો હૃદય દૃઢ ન હોય તો કદી ન જોયેલા સ્થાનમાં રસ્તાની દુર્દશા, પાણીના મારાથી ભરાયલાં ખાખોચીયાં ઘાસ

અને વિકટતાથી પાછા ફર્યા હોત ! પણ જવું જ એ નિશ્ચય
બળ ઉપર દરેકને શ્રદ્ધા હોવાથી ગમે તેવા વિકટ પ્રસંગોની
પરવા ન રાખતાં નિયત સ્થાને પહોંચ્યા જ. કાચા હૃદયના
માણસો અડધેથી જ પાછા ફરે એવી ભયાનકતાનો ભાષ
થતો, પણ નિશ્ચય બળ એક ચનેરી વસ્તુ છે કે જે
બુદ્ધ પ્રભુને પણ સામે આવવાની ફરજ પાડી શકે છે.

દરેક પ્રસંગો એવા જ અનુભવાય છે કે દુઃખ પછી
સુખ અને આ કીસ્સામાં પણ તેમજ બન્યું. આટલી વીકટતા
પસાર કર્યા પછી અમે તુળસીવાડીમાં આવ્યા ત્યાં આવેલી
મહારાજની મહુલી જોઈ અને ત્યાંની રમણીયતાથી આનંદ
પામ્યા. ભજન કરવા જે જગ્યાએ ખેસવાનું તે કેટલું સ્વચ્છ
અને સુંદર ? દશવાગે ભજન શરૂ થયું, અમે પણ આવા
પ્રસંગે દૂર રહી શક્યા નહિ અને ભજનમાં જોડાયા
રાત્રી આનંદમાં પસાર કરી સવાર થતાં પાછા ફર્યા.
પણ કેવી રીતે ? ઉમરેઠ જઈ તુર્ત જ ભજનમંડળી સ્થા-
પવાની ભાવના અને પ્રણા ઇચ્છા સાથે. અને તે હરીહર
ભક્તના અંતરાનંદનો અમને ત્યારે ખ્યાલ આવ્યો કે જે
આનંદ તેઓ લેતા તે આનંદનો લાભ અમને પણ મળે તે
હેતુથી તેમણે જે બીજા રોપણ કરવાનું બારી રાખેલું તે
આજના પ્રસંગે સત્ય સ્વરૂપમાં સમજાયું. અને અમેએ
સંવત ૧૯૮૩ ના શ્રાવણ વદી એકાદશીના રોજ ઉમરેઠ

ગામના છેડે આવેલા તળાવ સામે શ્રી રણછોડરાયજી મહારાજની બેઠક ઉર્દે ઓળખાતાં પગલાં કે જ્યાં શ્રી રણછોડરાયજી મહારાજના ઉપયોગાર્થે વિશાળ જગો રોડી બગીચો બનાવેલો છે, અંદર બે ત્રણ મકાનો, એક કુવો પણ છે તેવી રણિઆમણી જગાએ ભજન મંડળીની સ્થાપના કરી. આ ભજન મંડળી કુલ ૩૫ સભ્યોથી સ્થપાયેલી છે. આ ભજનમંડળીનો મુખ્ય હેતુ કેવળ દરેક એકાદશીની રાત્રિએ પૂર્ણ પુરષોત્તમ પરિબ્રહ્મ એવા શ્રી કૃષ્ણચંદ્ર ભગવાનને યાદ કરવા તેટલો જ છે. તે સ્થાને એકાદશીએ ઘણા માણસો પ્રભુ ભજન કરવા આવે છે.

ખેડાની ભજનમંડળીના મહાત્મા શ્રી પરમાનંદ પાગલ મહારાજ ઘણો વખત અમોને પોતાના વચનામૃતનું પાન કરાવી ગયા છે અને અમોને ઘણો આનંદ આપ્યો છે.

મહાત્મા પુરષોત્તમ જન્મ આ ભવાખ્ધમાં કેવળ લોક કંડ્યાણાર્થે હોય છે. તેનો પ્રત્યક્ષ અનુભવ અમોને થયો છે. તેઓ શ્રી જ્યારે અત્રે પધારે છે ત્યારે અમોને જરૂર યાદ કરે છે અને કંઈને કંઈ લાભ આપે છે. અમો તેઓશ્રીનો તન મનથી ઉપકાર માનીએ છીએ.

ડાકેર ભજનમંડળી અને તુળશીવાડી જેવા રમણીય સ્થાનથી અમો જે ઉત્સાહી બન્યા છીએ અને અમારી વૃત્તિઓને સ્ફુર્તિ મળી છે તેથી અમો તે મંડળીનો ઉપકાર માનીએ છીએ.

મહા પુરૂષોત્તી પ્રસાદી-કૃપા આ ભવસાગરને તરવા એક સાધ-
નરૂપ હોવાથી ભાવિક ભક્તજનો આ ભજન ભંડાર કે જેની અંદર
અમારી ભજન મંડળીમાં ગવાતાં મુખ્ય મુખ્ય ભજનો જે મહાપુરૂષોત્તી
વાણીરૂપ દેવળ પ્રભુના ગુણાવિદ માટે કરેલો તે તથા અમારી ભજન
મંડળીના સભ્યોનાં બનાવેલાં તે બંનેનો સંગ્રહ અહર્નિષ પોતાની
સન્નિધિ રાખી કંઈક પ્રયાસ કરશે તો આ ભજન મંડળીનો આ
પુસ્તક હાવાબ્યાનો શ્રમ સફળ થયો મનાશે.

ઉમરેલ-પવિત્રા એકાદશી
સંવત ૧૯૮૪

} મોહનલાલ મગનલાલ શાહ.
કાપડવાળા

અનુક્રમણિકા:-

નંબર	ભજન	પૃષ્ઠ	નંબર	ભજન	પૃષ્ઠ
૦	સાખી	૧	૧૩	હમેં બાર બાર છાગલાં	૧૦
૧	લાગે સૌથી રૂપાળો	૨	૧૪	આવ્યા શ્રી ડોકર તારવા	૧૧
૨	જય જય નોંધારાના	૨	૧૫	મારા રૂપાળો	૧૧
૩	ઓ મોહન મારા	૩	૧૬	તારો નેડો	૧૨
૪	મીડી મીડી મધુરી	૪	૧૭	મેંતીયાંવાળો	૧૩
૫	બ્યારા ગોવિંદ	૪	૧૮	વાગે છે રેં વાગે છે	૧૪
૬	તમને રીશ ગણેરી	૫	૧૯	વાગે છેરે વાગે છે	૧૪
૭	તમારો ભંડો	૫	૨૦	હરિ મારા હૃદય રહેજો	૧૫
૮	તું તો હાલ્યને મારે	૬	૨૧	વારી વારીરે નંદનાલાલ	૧૬
૯	હૈયાના કુટયા	૭	૨૨	ધન્ય જેણે હરિ ગુણ	૧૭
૧૦	પ્રભુને પ્રેમે ભજશે	૮	૨૩	હજુરી આકર રાખોજી	૧૭
૧૧	હરિ ભજતાં	૮	૨૪	ગાયો ચારીને ગોવિંદ	૧૮
૧૨	હવે રણછાડ રંગીલો	૯			

૨૫ વારી જાવું રે	૨૦	૪૯ યમુના નિકટ કનૈયા	૩૯
૨૬ ગોકુળ વહેલા પધારજોરે	૨૦	૫૦ ગોવિંદ ગુણ	૩૯
૨૭ નયણાં દૈયા છે	૨૧	૫૧ વ્હાલા તમારું મુખડું	૪૦
૨૮ મારી સૈયાં રે	૨૧	૫૨ વ્હાલો પ્રેમને	૪૧
૨૯ અમારા તે સ્વામી	૨૨	૫૩ તેરી શરણ મે આપજે	૪૨
૩૦ આવોને મારા રઢીયાળા	૨૩	૫૪ ભુધરજી ઉતારજો	૪૩
૩૧ તને મળ્યો મનુષ્ય	૨૪	૫૫ જાંકે કાઢીયો સમાચાર	૪૪
૩૨ મારા વ્હાલા રે	૨૫	૫૬ વ્રીજવાશીરે વ્રીજવાશી	૪૪
૩૩ મેલી દેને કાન	૨૬	૫૭ રથ ફેરો ગોકુળરથવાળા	૪૫
૩૪ મન માયામાં જાય	૨૬	૫૮ આવ્યા શ્રીગોકુળ તારવાજ	૪૬
૩૫ કાનુડા માજમ રાત	૨૮	૫૯ વ્હાલે મોરલી વગાડી	૪૭
૩૬ ઓધવ જાણે	૨૯	૬૦ જાવમા જાવમા જામવારે	૪૮
૩૭ નાગર નંદાજીના લાલ	૨૯	૬૧ ઉમાકે કંથ મનવાળા	૪૮
૩૮ મારા શામળીયાજી શેઠ	૩૦	૬૨ કળિ ભારે પાતાળ	૪૯
૩૯ કાઈ મને કૃષ્ણ દેખાડારે	૩૧	૬૩ એક દિન એવો આવશે	૫૨
૪૦ તમે મળવા તે ના આવ્યા	૩૨	૬૪ જાગો તમે જાગવ	૫૩
૪૧ તુજ વિના મોરી	૩૩	૬૫ મારી હુંડી સ્વીકારો	૫૪
૪૨ જે દુઃખ થાય તે થાજો	૩૩	૬૬ આવે આવે લટકંતી	૫૭
૪૩ અચ્છા મેરા દીનાનાથ	૩૪	૬૭ મારા વ્હાલા નંદલાલા	૫૮
૪૪ જસોદા તેરાલી લાલાને	૩૪	૬૮ શ્રી હરીની આરતી	૫૮
૪૫ ધતના તો કરના સ્વામી	૩૫	૬૯ શ્રી રામચંદ્રજીની સ્તુતી	૬૧
૪૬ શામળીયા પીતામ્બર	૩૭	૭૦ શ્રી હરી નામ ધ્વનીયો	૬૧
૪૭ ખમા મેરે બાંકે રણછોડ	૩૭	૭૧ અચ્યુતમ	૬૩
૪૮ રાણી વરજોને	૩૮	૭૨ મનન કરવા યોગ	૬૪

શ્લોક

રાધા કૃણોતિ હે ગોપથે જપંતિ પુનઃ પુનઃ ।
ચતુષાદાર્થે કિંતેષાં સાક્ષાત્કૃણો પિલભ્યતે ॥

શ્રી ગર્ભ સંહિતા

અર્થ:—હે ગોપ ? રાધા કૃણુ રાધા કૃણુ એ પ્રકારે જે કોઈ વારંવાર જપે છે. તેને ધર્મ, અર્થ કામ, મોક્ષ, કંઈ પણ હર્લાલ નથી પરંતુ જે સાક્ષાત્ શ્રી કૃણુ છે તે પણ પ્રાપ્ત થાય છે.

श्री भगवान्

શ્રી ઉમરેઠ ભજનમંડળીમાં ગવાતાં ભજનો.

ભાગ ૧ લો.

ભજન. (સાખી)

કુંડાળો દુઃખ ભંજનો, સદાચે બાળે વેશ
પ્રથમ પહેલો સમરીયે, ગવરી પુત્ર ગણેશ.

સીયાવર રામચંદ્રકી જે.

ગવરી તારા પુત્રને, વીનયું વારંવાર,
સકળ વિશ્વ ત્રિલોકમાં, પ્રથમ પૂજ થાય. ,,
આસન લીજીયે પ્રેમના, પધારો પ્રભુ દયાળ
બુદ્ધ ગાઉં હું તમતણા, આવી સ્વીકારો મોરાર ,,

(૨)

ભજન ૧

લાગે સૌથી રૂપાળો શામળોજી
શીરે ઓઢે છે કાળો કામળોજી
વાલો ઘેનું ચરાવે વનમાંજી
તોય ખેઠો છે મારા તનમાંજી
એ.....ખંસી બબ્બવી, તાન તીખા સુણાવે
ચીત્ત ચોરી લીયે છે, એ નંદ કુંવરજી લાગે.

ભજન ૨

જય જય નોધારાના આધારારે,
સીતાપતી છો પ્રાણ હમારા,
હારે રઘુપતી છો પ્રાણ હમારા,
એ.....જન્મ થતા પહેલાં, પડયો ધરણી માંદ્ય,
પ્રભુ દેખાડી દુધની ધારા,
હારે પ્રભુ દેખાડી દુધની ધારા.
અમ્મીની હોળીયા હમને ઉગાર્યા પ્રભુ, (૨)
એવા જઠરાથી જળવનારા રે,
સીતાપતી છો પ્રાણ હમારા.
એ.....નારદ સારદ વ્યાસ વીષારદ,
ગાવે સદા ગુણ તારા,
હારે પ્રભુ ગાવે સદા ગુણ તારા,

સુખ કરનારા હુઃખ હરનાસ, (૨)

એવા અવીધર ઉર વસનારાંરે,
સીતામતી છે પ્રાણ હમારા.

ભજન ૩

ઓ મોહન મારા, વીનતી ના ઉરથી વીસારોજી
ઓ પ્રીતમ ખ્યારા, સમજીને સહેજ ઇસારોજી,
મુજ અપરાધો ગણતાં મોહન, આવે નહી કંઈ આરોજી
બાંહ્ય ગ્રહો બળવંતા બેલી, આવી આપ ઉગારોજી
—ઓ મોહન મારા.

ગીધ ગુણીકા ગજ સર્વે તાર્યા, પ્રેમે સુણી પોકારોજી,
એથી અધમ કૃતિ હોય અમારી, તોપણ ત્રીકમ તારોજી
—ઓ મોહન મારા.

કામી કુટીલ કોધી કપટી છું, ઉરમાં આપ વિચારોજી,
આ ભવ હરીયો, હુઃખનો ભરીયો, બાંહ્ય ગ્રહીને તારોજી
—ઓ મોહન મારા.

હયા ધણી છો ધરણી ધરજી, અરજી ઉરમાં ધારોજી.
અમીધરજી સુખ કરજો સ્વામી, શરણ પડ્યાને તારોજી
—ઓ મોહન મારા.

ભજન ૪

મીઠી મીઠી મધુરી વેણુ વાગે,
 સુણી મારા ચીતડામાં ચટપટી લાગે,
 મધ રાત્રે વેરણુ થઈને બોલે,
 સુણી મારા તનડાના તાર સહુ ડાલે.
 જરા લાગે મીઠું તાન, ત્યાં હું થાઉં બેભાન,
 ગાતાં બળવતાં કાન, મારો તરફડે છે જાન—મીઠી મીઠી

સાખી

ટહુ ટહુ ટહુકા નાખતી, કરતી ઘણો ગુંબર
 પવનથી રતી પાડતી, કાળજડામાં સાર.
 હારે મને એના વીના નવ ચાલે,
 મળે મનના મોહન, તો તો થાએ આનંદ—મીઠી મીઠી.

ભજન ૫

જ્યારા ગોવિંદ ગુણુ ગાશું, રાણાજી હમે જ્યારા ગોવિંદ ગુણુ ગાશું
 ચરણામૃતનો નિયમ હમારે, નિત્ય ઉઠી મંદિર જાશું—રાણાજી.
 રાણાજી રૂઠશે તો રાજ તબાવશે, લગવાન રૂઠે તો મરી જાશું „
 જેરના જ્યાલા રાણાજીએ મોકલ્યા, અમૃત ગંણીને પી જાશું „
 રામના નામની ઝાઝ બનાવી, તેમાં બેસીને તરી જાશું „
 બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણુ ચરણકમળ વાળી જાશું „

(૫)

ભજન ૬

તમને રીસ ઘણેરી ચઢશે રાજ, કાના કહેવું પડશે.
 માસીને તમે હાથે મારી, મામાનું મુળ કાઢ્યું.
 મામા કેરું ધન જ આપ્યું, (૨) દ્વારાપુર વસાવ્યું રાજ-કાના.
 પાંડવ જ્યારે થયા તમારા, બહુ વાતે વણસાડયા,
 કૌરવને નગરમાં રાખી (૨) પાંડવ વનમાં કાઢયા રાજ-કાના.
 દ્રુપદસુતાએ તમને ભજ્યા, તેને મહા શોકવાન કીધી,
 પાતળીયાળ પાસે રહીને, (૨) તેની લાજે લીધી રાજ-કાના.
 સગાળશા શેઠે જ્યારે સદામત ખાંધ્યું ત્યારે પારખું લેવા ધાયા,
 કુંવર કેલેયો હાથે મરાવ્યો, (૨) એવા કપટી કહેવાયા રાજ-કાના.
 પ્રહલાદજીએ જ્યારે પ્રતિજ્ઞા લીધી ત્યારે, નરસીંહ રૂપજ ધાર્યો
 ક્રાંટયો સ્થંભ ને પ્રગટયા મોરારી, હીરણ્યકશ્યપુ માર્યો રાજ-કાના.

ભજન ૭

તમારો ભરૂંસો મને ભારીરે,
 હો રામ રાજ તમારો ભરૂંસો મને ભારી.
 જળથી ડુબતો સ્વામી, ગળેંદ્ર ઉગાર્યો વહાલા,
 ગ્રાહને નાખ્યો રામ મારી રે. હો રામરાજ.
 પ્રહલાદ કારણ સ્વામી, સ્થંભેથી પ્રગટયા વહાલા
 હીરણ્યકશ્યપુ નાખ્યો મારી રે. હો રામરાજ.

(૬)

લાખાલુવનમાં સ્વામી, પાંડવ ઉગાર્યા વહાલા,
રાખી નાસવા રામ બારી રે. હો રામરાજ.

જુનાગઢમાં સ્વામી, ભણે નરસૈયો વહાલા,
હેતેથી હુંડીઓ સ્વીકારીરે. હો રામરાજ.

બાઈ મીરાં કહે છે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ વહાલા,
ચરણકમળ બલીહારી રે. હો રામરાજ.

ભજન ૮

તું તો હાલને મારે છેતર રે હો કરહનીઆ,
કરહનીઆ રે મને દરહન દેજે ચ્યારની રહી છું તાચી,
તારે ને મારે હગપણ હાચું, એ તો બાણે જહોદા કાચી
—રે હો કરહનીઆ.

ઝાઝા ધીમાં મેં તો ખીચડો રાંધ્યો, માંહી મગચોળો નાંછ્યો,
આપણુ બે જણુ ભેળા રે જમહુ, આલ્યા છોરાં ઉરાડહે માંછ્યો
—રે હો કરહનીઆ.

હામે હેઘડે બોરડી વાવી, તેનાં મેઠાં મેઠાં બોરાં,
આપન બેઉ જણુ બોરાંરે વેણું, આલ્યાં છોરાં તે આરહે ઢોરાં
—રે હો કરહનીઆ.

નવા ઘઉંનો મેં તો પુંકજ ખાડયો, માળા હેઠળ મુર્યો.

કરહનીઆ રે મેં તો તારે કારણ હળવે હળવે કુંચ્યો

—રે હો કરહનીઆ.

મારા છેલરમાં કાળીંગડી વાવી, તેની લાંબી લાંબી લુમે

કરહનીઆરે તું તો છાંનોમાંનો આવજે, અલ્યા રખેને પાડતો ખુમે

—રે હો કરહનીઆ.

કરહનીઆ રે મને હેત કરીને, દાડી દાડી ફરહન દેજે.

મહેતા નરસૈયાના સ્વામી શામળીઆ તારે જોઈએ તે માગી લેજે

—રે હો કરહનીઆ.

ભજન ૯

હૈયાના પુટયા હરિ સંગે હેત ન કીધું,

લખચોરાશી કેરું લગડું, (૨) માથે ંહોરી લીધું રે—હૈયાના.

પેટ અર્થે પાપ કરંતાં પાછું ફરી નવ જોયું,

ચાર દિવસના જીવતર સાડે (૨) મન માયામાં મોહું રે—હૈયાના.

જન્મ મરણ દુઃખ ગર્ભવાસનું, તે નવ સકીયો ટાળી,

માત પીતા યુવતી સુત સંગે, (૨) વીસાર્યો વનમાળીરે—હૈયાના.

આળસને અજ્ઞાન અતિશય, કામ ખગાડે તારું,

દેવાનંદ કહે દેખ વિચારી, (૨) માન કહું તું મારું રે—હૈયાના.

ભજન ૧૦

જે પ્રભુને પ્રેમે ભજશે, તે સહેજે ભવજળ તરશે,
 માટે ચેતો પ્રભુ ભજ્યામાં સાર છે.
 પુત્ર ને પરિવાર તે કામ ન લાગે લગાર—માટે ચેતો
 માફ માફ કરતાં, દીઠાં બહાલાં કંઈ મરતાં ,,
 ક્રોડાધીપતિ કહાવે, પણ પાઈ ન પાસે આવે ,,
 સ્વાર્થના સૌ બેલી અંતે મેલશે ઠેલી ,,
 આવ્યાતા મુઠી વાળી, જશે મુઠી ઉઘાડી ,,
 પાપ પુણ્ય હાથે, કીધેલાં આવે સાથે ,,
 જે જે દિન જશે, તે પાછા નવ દેખાશે
 શનુ કહે પોકારી, છે કાળ તણી ગતી ન્યારી ,,

ભજન ૧૧

હરિ ભજતાં હજુ કોઈની લાજ જતાં નથી જાણીરે
 જેની સુરતા શામળીયાની સાથ, વઢે વેદ વાણીરે
 વહાલે ઉગાર્યો પ્રહલાદ, હીરણ્યકશ્યપુ માર્યો રે
 વિભીષણને આપ્યું રાજ, રાવણ સંહાર્યો રે
 વહાલે મીરાંબાઈનાં ઝેર, હળાહળ પીધાં રે
 પુર્યા પંચાળી કેશં ચીર, પાંડવ કામ કીધાં રે
 વહાલે નરસૈં મહેતાનો હાર, હાથો હાથ આપ્યો રે

ધ્રુવને આપ્યું અવીચળ રાજ, પોતાનો કરી સ્થાપ્યો રે
 વહાલો અમરીષની ઓળખાણ, અવતાર દશ લીધા રે
 સુદામાની ભાગી ભુખ, અંતે સુખ દીધાં રે
 આવો હરી ભજવાનો દહાવો, ભજન કોઈ કરશે રે
 કર જોડી કહે પ્રેમજ્ઞાસ, ભક્તોનાં હુઃખ હરશેરે.

ભજન ૧૨

હવે રણછોડ રંગીલો, મને બસ પ્રાણ ખ્યારો છે
 હૃદયમાં મુર્તી તારી, વિના સંસાર ખારો છે
 ગોપીકા પ્રેમમાં ઘેલી, બની તુજ કારણે વહાલા
 વીખુટા નાથ નવ થાશે, સેવક તુજ દાસ વિનવે છે
 નથી કંઈ આશરો મારે, તમો શીર સ્વામી છો મારા
 દાસના હૃદ્ય હૃદયુષો, હવે નકકી થશે ન્યારા
 સદાને કાજ હો સ્વામી, હમોને બુદ્ધિ એ આપો
 મોક્ષનાં દ્વાર ગર્ભવા, હૃદયમાં ચક્ષુઓ સ્થાપો
 તિતિક્ષણ તેજમય મુર્તી, રૂપાણું રૂપ છે સાચું
 લાભ લેવાને ઝાંખીનો, એકાદશી વ્રત મેં ધાર્યું
 લગન તારી મને લાગી, વિસારો નહિ હવે વહાલા
 દયા કરી હો દયાનીધી, દરશન આપજો ખ્યારા

(૧૦)

નિરંતર નામ તારૂં છે, બીજું સર્વે અકારૂં છે
 મુરખ હું મુઠ પ્રાણી પર, બીરદ મોટું તમારૂં છે
 અરીના મુળ ઉખેડી, દેવોનાં હુખડાં કાપ્યાં
 ભુતળનો ભાર ઉતારી, ભકતોને મુખ તો આપ્યાં
 કરી બોડાણા ઉપર મહેર, પ્રભુ આવ્યા ભકતની ઘેર
 અર્જુનની એજ અરણ્ય છે, ઉગારો હો પ્રભુ હમને.

ભજન ૧૩

હમે ખાર ખાર છોગલાં મેલ્યાં છોગાળા,
 ડાકોરવાળા તારી જાત્રામાં
 હમે થઈએ ગાંડા ને ઘેલા છોગાળા,-ડાકોરવાળાં ,,
 હમે ગોમતીના નીરમાં નાઈશું છોગાળા ,,
 નાહી નીરે ને પાવન થઈશું ,,
 ત્યાં માખણીયો છે આરો ,,
 નાહ્ય તેનો સફળ જન્મારો ,,
 તારૂં દેહરૂં ગગનમાં ગાજે ,,
 દરબાજે નોખત વાગે ,,
 સમમે ડંકનાથનો આરો ,,
 ત્યાં તો સંગ ભરાય છે સારો ,,

આઠે હાથે તારે। વરઘાડે।

તારે જુગમાં ન મળે જોડા

પ્રેમ થકી હરીજન ગાયો

तेना हुःअ हरीद्र जाये

१०४-१४

આવ્યા શ્રી ડાકેર તારવા, રણછોડરાય આવ્યા શ્રી ડાકેર તારવા
ભાગદી તે વહેલ વહાલે વૈમાન બનાવ્યું, વચન બોડાણાનુ પાળવા

—રાણછોડરાય.

ગોમતી સંતાયા પોતે ગરૂડા ગામી, ગુગળીને પાછા કાઢવા

—રાણછોડરાય.

સવા વાલની વાળીએ તોલાવ્યા, ગંગાબાઈનાં માન વધારવા

—રણછોડરાય.

હાસ્ય શનુ પોઠારીને કહે છે, ભકતોનાં દુઃખ ટાળવા

—રણછીડરાય.

ଉତ୍ତର ୧୫

મારા રૂપાળા, મારા રંગીલા રણુછોડજી,

इहां तमारां नाम भारा अलखेला.

(૧૨)

ડાકોર ઉપર દયા કરી કંઈ પાવન કર્યો ગુજરાત-મારા અલબેલા.
 પીળાં પીતામ્બર પહેરીયાં કંઈ કસબીયારી કોર ,,
 બાંહે બાબુબંધ બેરબા તારી દશે આંગળીએ વેઠ ,,
 શીરપર મુગટ શોભતા તારે કંઠે એકાવળ હાર ,,
 તારી હબચીએ હીરલો જગમગે, એના તેજતણા નહિ પાર,,
 કેડે કંઠોરા શોભતા પગે ઝાંઝરનો ઝમકાર ,,
 પાયે પીયુરંગ મોજડી તારી ચમકતી છે ચાલ ,,
 મહેતા નરસેનો સ્વામી શામળો, મારે બહાલે રમાડયા રાસ ,,

ભજન ૧૬

તારો નેડો લાગ્યો મુજને રાજ રણછોડ રે
 રાજ રણછોડરે, રંગીલા રણછોડ રે -તારો નેડો.
 અધમ આધરણ નામ તમારું મહાત્મ્ય એનું મોટું રે
 હરતાં ફરતાં તુજને સમરૂં બાકી સર્વે બોટુંરે-તારો નેડો.
 કાશી દેખી દેખી દ્વારકાં, તીરથ દેખ્યાં ઝાઝાં રે
 સત્સંગતમાં બેઠો ત્યારે, મનડે મુકી માજ રે-તારો નેડો.
 ભવસાગરમાં હું અથડાઉં, સગા સંબંધી લુંટે રે
 દાસ ઉપર જો દયા કરો તો, ભવનાં બંધન છુટેરે-તારો નેડો.

ભજન ૧૭

મોતીયાંવાળા રણુછોડણ રે,
 નીરખી નયનાં ટાઢાં થાય હો લાલ—મોતીયાંવાળા
 તમારાં મોતીયાં લળી લળી જાય હો લાલ ”
 તમને નમી નમી લાગું પાય હો લાલ ”
 વહાલા લાગો છો રણુછોડરાય હો લાલ ”
 ડાકોરપુરી પાવન કરી રે
 પાવન કીધાં છે ગોમતી તળાવ હો લાલ ”
 દરવાજો ચોઘડીયાં વાગી રહ્યાં રે
 ત્યાં તો માતુની મંગળ ગાય હો લાલ ”
 શોભા શી રે કહું મારા નાથની રે
 વહાલો મારો તેજ તણો અંખાર હો લાલ ”
 રિદ્ધિ સીદ્ધી શી કહું મારા નાથની રે,
 વહાલો મારો રતન સીંહાસન બેઠો હો લાલ ”
 સાકર માંખણનો મહીમા ઘણો રે,
 મહાજન વેચે છે અપાર હો લાલ ”
 મહેતો નરસૈનો સ્વામી શામળો રે,
 હમને ફરી રમાડ્યા રાસ હો લાલ ”

(૧૪)

ભાજન ૧૮

વાગે છે રે વાગે છે તારી કાયામાં ઘડીઆળ વાગે છે
આ રે કાયાના હશ હરવાળા, નીતીની નોખત વાગે છે
—તારી કાયામાં.

આ રે કાયામાં બામ બગીચા, ભમરો સુગંધી માગે છે
—તારી કાયામાં.

આરે કાયામાં જોત જલત હે તેજના ખીબકાર વાગે છે
—તારી કાયામાં.

બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના સુણ, સંતો અમરાપુર મહાલે છે.
—તારી કાયામાં.

ભાજન ૧૯

વાગે છે રે વાગે છે વંદ્રાવન મોરલી વાગે છે
એના શબ્દ ત્રિલોકમાં ગાજે છે વંદ્રાવન મોરલી.
આ તીરે ગંગા ને પેલી તીરે જુમના, વચમાં ગોકુળીઈ ગાજે છે
—વંદ્રાવન.

વંદ્રાવનને મારગ જતાં, દાન દધીનાં માગે છે
—વંદ્રાવન.

(૧૫)

વંદ્રાવનમાં વહાલે રાસ રચ્યો છે, માણે વહાલોજી થે થે નાચે છે

—વંદ્રાવન૦

વંદ્રાવનની કુંજ ગલનમાં, રાધા ને કૃષ્ણ ખિરાજે છે

—વંદ્રાવન૦

બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, એના દરશનથી દુઃખ ભાગે છે

—વંદ્રાવન૦

ભજન ૨૦

હરિ મારા હૃદયે રહેજો, પ્રભુ મારી પાસે રહેજો, જોજો ન્યારા
થતા રા....મ તે દિનનો વિશ્વાસ છે, મને તે દિનનો વિશ્વાસ છે.
ધના ભગતનું ખેતર ખેડયું, વેળુ વાવી ઘેર આવ્યા રા....મ-તે દિનનો
સંત જનોનાં પાત્ર પુર્યાં (૨) ઘઉંનાં ગાડાં ઘેર લાવ્યા રા....મ,,
મીરાંબાઈને મારવા જ્યારે રાણે હઠો લીધી રા....મ ,,
ઝેરના પ્યાલા અમૃત કરીયા (૨) ત્રીકમ ટાણે પધાર્યા રા....મ,,
જીનાગઢના ચોકમાં જ્યારે, નાગરે હઠો લીધી રા....મ ,,
નરસૈયાની હુંડી લઈને (૨) દ્વારકામાં દીધી રા....મ ,,
ભીલડીનાં એકાં બાર વાલો, પ્રેમથી આરોગ્યા રા....મ ,,
ત્રીભુવનના નાથ તમને (૨) મીરાંબાઈએ ગાયા રા....મ ,,

(૧૬)

ભજન ૨૧

વારી વારી રે નંદના લાલ તારા લટકાને
બલીહારીરે રણુછોડરાય, તારા લટકાને
બલીહારીરે દીનદયાળ
લટકે વામન રૂપ ધરીને, ઉભા બળીને દ્વારે
ઉઠી ચરણુ અવની જઈ જાવ્યા, બગી આંખો પાતાળ-તારા.
લટકે સ્થંભથી પ્રગટ થઈને, નૃસીંહ રૂપને ધાર્યોરે
લટકે પ્રહલાદ ભક્ત બચાવ્યો, હીરણ્યકશ્યપુ માર્યો રે-તારા.
લટકે રામનું રૂપ ધરીને, પિતાની આજ્ઞા પાળી રે
લટકે રાવણુ રણુમાં રોજ્યો, સીતાને લાવ્યા વારી રે-તારા.
લટકે ગોકુળ ગાયો ચારી, લટકે બાળવી બંસી રે
લટકે દાવાનળને પીધો, લટકે માર્યો કંસ-તારા.
લટકે ગીરી ગોવરધન તોલ્યો, ઇન્દ્રનો મહ ઉતાર્યો રે.
લટકે જળ જુમનામાં પેઠા, લટકે કાળી નાથ્યો રે-તારા.
એવા લટકા અતી ઘણાને, લટકા લાખ કરોડરે
લટકાળો મહેતા નરસૈનો સ્વામી, રૂપાળો રાય રણુછોડ-તારા.

ભજન ૨૨

ધન્ય જેણે હરિ ગુણ ગાયા સંસારમાં
 આરે સંસારમાં, આરે અવતારમાં —ધન્ય જેણે
 ખીળ સૌ જાણુજો, ભવૈયા સંસારમાં ”
 હાથી ઘોડાને સુખપાલ બેઠે શું થયું,
 શું થયું મેળવી માયા સંસારમાં ”
 કંઠ સાહીને જમ આલશે પલકમાં
 હર રહેશે સુત વીત દારા સંસારમાં ”
 દયા પ્રીતમ ભજો નંદના કુંવરને
 સફળ થાશે તારી કાયા સંસારમાં ”

ભજન ૨૩

હનુરી ચાકર રાખોજી, હનુરી નોકર રાખોજી
 શામળીયા ગીરધારીલાલ, નોકર રાખોજી
 હનુરી ચાકર રહીશુંજી હનુરી નોકર રહીશુંજી
 મોહન મોરલીવાળા દાદા ચાકર રહીશુંજી
 ચાકરીમાં દમરણ માણું, સેવા માણું હરજી
 ભાવ ભક્તિ આજેરી માણું, ચારે વાતો સરખી—હનુરી.

ચાકર રહીશું ને બાગ બનાવીશું, નિત્ય નિત્ય દરશન જઈશું
 વંદ્રાવનની કુંજ ગલનમાં, રાધે ગોવિંદ ગાઈશું—હજુરી.
 ઉંચા નીચા મહેલ બનાવ્યા, વીચ વીચ મહેલી બાળી,
 શામળીયાનાં દરશન કરવા, પહેરૂ પીતામ્બર વાળી—હજુરી.
 જપ કરવાને બ્રાહ્મણ સરજ્યા, તપ કરવા સન્યાસી
 ભજન કરવા સંત સરજ્યા વંદ્રાવનના વાસી —હજુરી.
 રાઠોડા ઘેર દીકરી ને રાણાજી ઘેર નાર
 શામળીયા તારા કારણ મેં છોડ દીધો સંસાર —હજુરી.
 બાઈ મીરાં કહે ગીરધરના ગુણ, તુમહો ગુણ ગંભીર
 ગોવાલણી કે દરશન દીનો, ત્રઠ યમુના કે તીર—હજુરી.

ભજન ૨૪

ગાયો ચારીને ગોવિંદ ઘેર આવ્યા, ને વારણાં લેઉં વારી વારી
 ઘરમાં પેસતાં કાન ઉઘાડા દીડા, ઝુલણી કયાં રે વીસારી.

હો નંદના નાનડીયારે.

ખમા મારા મનના મોહનજીરે, ખમા મારા તનના ત્રીકમજીરે
 ખમા મારા પ્રેમના પાતળીયારે, ખમા રાય રણછોડ રંગીતારે
 ખમા કાન ઝુલણી કયાંરે વીસારી.

(૧૯)

રૂવે રૂવે ને કાન રૂદન કરે ને, લાવી બેસાડું સામે ચોટે,
એરે બુલણીના કારણે, મારો કનૈયા રેતીમાં લોટે.

હો નંદના નાનડીયારે.

એ રે બુલણીમાં કાંઈએ નથી, પણ જડીએલ માણુકમેતી,
એરે બુલણીના કારણે, હીંડુ ગોકુળ મથુરામાં જોતી,

હો નંદના નાનડીયારે,

સોના તે કેરી ચોથો મંગાવું ને રૂપડા કેરા ધાગા.

ખંતીલો દરજી શીવવાને બેઠો, રાય રણુબેડના વાગા,

હો નંદના નાનડીયારે.

જરકસીનો જામો શીવડાવું ને ઉપર શીવડાવું કાન ટેપી

છાનો રહેને મારા કુંવર કનૈયા, કાલે પરણાવીશું ગોપી.

હો નંદના નાનડીયારે.

દ્વારકાંથી પ્રભુ ડાકોર પધાર્યા ને, ડાકોર કીધું કાચી.

મધરાતે મથુરાથી નાઠા મારીતી પુતના માસી.

હો નંદના નાનડીયારે.

રૂપીએ તે ગજના મસરૂ મંગાવું ને બખીઆ દેવડાવું રામ રાના

ગાય શીખેને સાંભળે, શુભુ ગાય યશોદા માતા.

હો નંદના નાનડીયારે.

ભજન ૨૫

વારી જાવુંરે શામળીયા લાલ, મોરલીનો રંગ લાગ્યો રે
 સોના તે કેરી મોરલી ને કંઈ રૂપલા કેરા તાર-મોરલીનો.
 કાનજીને ઘડાવે રૂડા ખેલડાને, રાણી રાધા ઘડાવે હાર ,,
 રાધા મહીં વેચવા નીકળ્યાં ને, કંઈમારગમાં ઉભા છે કાન ,,
 વનમાં ઘેરી વ્રજ સુંદરીને, મારો વાલોજી માગે છે દાન ,,
 મોહન વગાડે રૂડી મોરલી ને, તેના શબ્દ ગાળે ગનઘોર ,,
 થે થે કાર થાયે વ્રીજમાં ને, નાચે છે નંદકિશોર ,,
 વંદ્રાવનની કુંજમાં, મારે વહાલો રમાડ્યો રાસ ,,
 શરદ પુનમની રજનીએ વ્રીજ વિનતાની પુરી આશ ,,

ભજન ૨૬

ગોકુળ વહેલા પધારજો રે,
 મથુરા જાવ તો મારા સમ હો લાલ —ગોકુળ
 મનમાંથી જાવ તો મારા સમ હો લાલ ,,
 રથ જોડી અંકર આવીયા રે,
 એ તો મને દુઃખડાંના દેનાર હો લાલ ,,
 રાધા રથ રોકી ઉભાં રહ્યાં રે,
 મારા હૃદય પર રથ ખેડો હો લાલ ,,

(૨૧)

ઓ જાય ઓ જાય રથ મારા નાથનો રે,
વાંસે બેઠા છે હજીધર વીર હો લાલ ,,
મેતા નરસૈના સ્વામી શામળા રે,
હમને ફરી રમાડો રાસ હો લાલ ,,

લજન ૨૭

નયનાં ઠર્યાં છે તમને જોઈને, છળીલો લાલ-નયનાં
જે દિનના મોહન તમે ગયા છો, તે દીન વિત્યા મુજ રોઈને-છળીલો.
લોક લજ્જા મર્યાદા મુકીને, રહી છું મોહન વરને મોહીને ,,
તમ વિયોગે હું ત્રણ ભુવનમાં, એમાં ન દીઠા બીજા કોઈને ,,
બાઈમીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, ચરણ કમળ ચિત્ત પ્રોઈને ,,

લજન ૨૮

મારી સૈયાંરે, મને દુઃખડી રાધાજીને છોડી ગયો,
છોડી ગયો રે કાનો નાસી ગયો —મારી સૈયાંરે.
હું તો સુતીતી વહાલાજી અપને મંદિરીએ હરિ,
આડી કમાડી કાનો, દઈને ગયો —મારી સૈયાંરે.
આણી તીરે ગંગા વહાલા, પેલી તીરે જીમના હરિ,
વીચમાં કાનુડો ખંસી બળવી રહ્યો —મારી સૈયાંરે.

મેં તો જાણ્યુંતું વહાલો જન્મ સંગાથી હરિ,
 અધવીચ ઘોકો હમને દઇને ગયો ,,
 બાઈ મીરાં કહે છે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ હરિ,
 ચરણ કમળ ચિત્ત દઇને ગયો ,,

ભજન ૨૯

અમારા તે સ્વામી, કેને કેને વરીયા છે
 કેને કેને વરીયા, કેનાં કેનાં દુઃખ હરીયાં છે—અમારા.
 વરીયા પેલા મુરુધ્વજને, ઉલો જેને વહેર્યો
 મણા ન રાખી જરા દુઃખમાં, અંતે સ્વરૂપે હેર્યો ,,
 વચન પ્રહારતથી વન કપ્ટો, ધ્રુવને આપી બાળપણે
 એના એ હરિ પ્રગટયા છે પછી, ધ્રુવ આગળ બહુ વહાણપણે,,
 નાંખ્યો પેલા સુધન્વાને તાતા તેલે વહાલાએ
 સીતળતા અર્પી પછી વરીયા, પહેલો વીંધી ભાલાએ ,,
 ઘડી ઘડીએ અભીમાન તમવ્યું, વળી વ્યંઢળ પણ કીધો
 તે પછી અર્જુનને વહાલાએ, સખા રૂપે કરી દીધો ,,
 વળતી વહાલો બળીને વરીઆ, જેને ચાંખ્યો પાતાળે
 પછીથી છડીને ધારણ કરી હરિ, બળી દ્વારને સંભાળે ,,

દરીદ્રતામાં તાબ્યા સુદામા, વળી તાંદુલ પણ લીધાં
 ઘરમાંથી કાઢ્યા પછી વહાલે, મન ગમતાં સુખ દીધાં „
 તલપુર સુંઠ ઉપર રહી ત્યાં લગી, જળે ખુરાડ્યો હાથીને
 તવ વહાલે આવીને છોડ્યો, શ્રાકના મુખમાંથી જેને „
 પુરે પુરી મનમાની કરી, કસોટી વહાલો રીઝે છે
 નેત્રે જળ આણી પછી પોતે, કરૂણા જળથી ભીંજે છે „
 અંત લગી તાવે ને તાણે, પણ એ કદી ના તોડે
 અંતે સઘળું આપે એવો, વહાલો ભજ્યે કોડે „

ભજન ૩૦

આવોને મારા રઢીયાળા રણુછોડરે,
 બહાલા તમારી જુગમાં ન મળે જોડ રે —આવોને.
 પીળાં પીતાંમ્બર શોભે નંદના લાલા રે
 મેં બલીહારી જાવું શ્રી વૃજના વાલા રે „
 મોર મુગટને કાને કુંડળ ધારી રે
 ખમા હો બહાલા, ગોકુળના ગીરધારી રે „
 હાથે કંકણ બાંહે બાજુ બંધ રે
 નીરખે તેનાં નયનાં થાય પ્રસન્ન રે „

પુલના હાર ને કુલણીઆરા તોરારે
 કેડે શેભે સોનાના કંઠોરારે
 વ્રીકમ તારા, તેજ તણા નહિ પાર રે
 માણેક મોતી, હીરલે જડીયા હાર રે
 કુલે ગુલાબી તારી કુલે ભરાવું કુલવાડી રે
 દાસ રઘુનાથને હરશન દેજે હઠાડી રે

ଭୂମି ୩୭

તને મળ્યો મનુષ્ય અવતાર માંડ કરીને
લાવે લજ્જ લે ને લગજ્જાન, હેત ધરીને
નહિ તો ખાસો જમના માર, પેટ ભરીને
માટે રામ નામ સંભા.....ળ
માટે રામ નામ સંભાળ હેત કરીને —તને મળ્યો.
ગદ્ય પળ પાછી ફેર ન આવે, મુરખ મુઠ ગમાર
લવસાગરની ભુલવણીમાં, વીતી ગયા જુગ ચાર
ફેરા ફરીને
ગર્ભવાસમાં જાળવી રાખ્યો નવ માસ નીરધાર
અરજ કીધી અલખેલાને, બહાર ધર્ષો અવતાર
મોહ્યો મથાને

(૨૫)

કળીયુગ કુડો, રંગે રૂડો કહેતાં ન આવે પાર
જપતપ સાધન કછુ બને નહિ એકનામ તણો આધાર
કૃષ્ણ જપોને ,,

સંસાર સાગર જળનો ભરીયો રામ નામનો ઝાઝ
ગંગારામ કે જ્ઞાન બતાવ્યો, રામદાસ મહારાજ
દયા કરીને ,,

ભજન ૩૨

મારા બહાલા રે વંદ્રાવનની વાટે બહેલા આવજો
મારા બહાલા રે પ્રેમી જનને પ્રેમ કરી બોલાવજો
,, પ્રેમી જનનાં હૈડાં તો હરખે ભર્યા
,, તે દેખીને ચીતડાં હમારાં ત્યાં ઠર્યા
,, મહીયારી તો મહી વેચવાને જાય છે
,, મહીયારીનાં મહી માંખણ લુંટી ખાય છે
,, મહીયારી તો ઠપકો દેવા જાય છે
,, જસોદા માતા સોટી લઇને ધાય છે
,, જુમનાજીની અખંડ આરતી થાય છે
,, નરનારી સૌ દર્શન કરવા જાય છે
,, વંદ્રાવનમાં અખંડ રાસ રમાય છે
,, નટવરજી નાચે ને ગોપીઓ ગાય છે

(૨૬)

„ ગોવરધન ઉપર ગૌધન ચારવા જાય છે
„ માધવદાસ બલીહારી જોવા જાય છે.

ભજન ૩૩

મેલી દેને કાન, કાન રે મારગડો હમારો મેલી દેને કાન
છોડને પાલવડો હમારો —મેલી દેને કાન
વાટે ને ઘાટે શાને રોકો છો
તમને કંસની આણુ, આણુ રે-મારગડો હમારો „
વારે વારે તમને નંદકુંવરને
હજી ન આવી શાન, શાન રે-મારગડો હમારો „
ઉભા ઉભા તમે શાન કરો છો
મોહનાં મારો છો બાણુ બાણુ રે-મારગડો હમારો „
હમે મહીયારાં રાજ કંસનાં
શાનાં માગો છો દાન દાન રે-મારગડો હમારો „
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ
તમે છો નંદના લાલ, લાલ રે-મારગડો હમારો „

ભજન ૩૪

મન માયામાં જાય ભક્તિ કંઈ કેમ શ્રી હરિ.
જીવ મારો મુંઝાય ભક્તિ કંઈ શ્રી હરિ

જ્યારે ઉઠું પ્રાતઃકાળ, સાથે રડતાં ઉઠે બાળ
એ છે મોટી જાંજાળ —ભક્તિ કરે શ્રી હરિ

એને સમજાવું ઝટ, કરે તેની ખટપટ
એને છાનાં રાખું ચટ ”

ત્યાં તો દીન ચઢી જાય, પાઠ પુજા નવ થાય
જીવ ધંધામાં જાય ”

નારી બોલે વચન, ઘરમાં થોડું છે અન્ન
કાલે કયાંથી ભોજન ”

તમે કેમ થયા રાંક, કંઈક લાવોને શાક
એમાં મારો શું વાંક ”

નારી બોલે છે એમ, મારે પહેરવા જોઈએ હેમ
તેનું કરવું મારે કેમ ”

આ છે જુઠી જાંજાળ, નારી જોઈ ચઢે છે કાળ
બળે અગ્નિની આળ, ”

કહે વીઠલ મહારાજ, પ્રભુ રાખો મારી લાજ
કરે ભક્તોનાં કાજ ”

ભજન ૩૫

કાનુડા માજમ રાત, મોરલી વાગી હો જ રે	
આઈ પેલા જીમનાજીને ઘાટ	—કાનુડા.
પાણીડાં ગ્યાંતાં હોજ રે (૨)	
આઈ પેલા કેશરીયા તળાવ	”
ઉઢાણી ભરાણી હો જ રે (૨)	
આઈ પેલા આમળીયાને ડાળ	”
બેડલાં મેલ્યાં હો જ રે (૨)	
આઈ પેલા સરોવરીયાની પાળ	”
ચાલ્યો ચાલ્યો હો જ રે (૨)	
આઈ મારી સહીયરેની સાથ	”
ખેર્યાં ખેર્યાં હો જ રે (૨)	
આઈ મેં તો અવળાં સવળાં ચીર	”
મેલ્યાં મેલ્યાં હો જ રે (૨)	
આઈ મેં તો પારણીયામાં બાળ	”
મળીયા, મળીયા, હો જ રે (૨)	
આઈ પેલા નરસેયાના નાથ	”
પુરી પુરી હો જ રે (૨)	
આઈ મારા મનડા કેરી આશ	”

(૨૯)

ભજન ૩૬

એધવ બાણે તેને તો હમે બાણીયેરે
વર રાધાજીનાને વખાણીએરે —એધા બાણે

કંઈક બાણ્યા મીરાંબાઈ રાણીએ રે
ઝેર પીધાંતાં સારીંગ પ્રાણીએ રે ”

કંઈક બાણ્યા શગાળ શેઠ વાણીએ રે
કુંવર વઘેર્યો ચંગાવતી રાણીએ રે ”

કંઈક બાણ્યા નરસૈયા નાગરે રે
હુંડી સ્વિકારી કેરા કાગળે રે ”

કંઈક બાણ્યા પાંડવ કેરી રાણીએ રે
ચીર પુર્યાંતાં, એ એધાણીએ રે ”

ગુરૂ ગાયે ગેમલ રસ વાણીયે રે
ગોરસ પીધાં કાનુડા વરદાણીયે રે ”

ભજન ૩૭

નાગર નંદાજીના લાલ (૨) રાસ રમતાં મારી નથની ખોવાણી
કાના જડી હોય તો આલ્ય (૨) રાસ રમતાં ”
નાની નાની નથની ને માંહી જડેલા હીરા,

નથની આપોને મારા (૨) સુભદ્રાના વીરા, વીરા, વીરા.

નાગર નંદાજીના લાલ ,,

એક એક મોતી માંડી સોના કેરો તાર,
સોળસેં ગોપીમાં પ્રભુ (૨) રાખો મારો ભાર, ભાર, ભાર.

—નાગર.

નાનેરી પહેરું તો મારા નાકે નવ સોહાય,
મોટેરી ઘડાવો મારા (૨) મુખ પર જોલાં ખાય, ખાય, ખાય.

—નાગર.

વંદ્રાવનની કુંજ ગલનમાં ટડુકા કરશે મોર
રાધાજીની નથનીનો (૨) શામળીયો છે ચોર, ચોર, ચોર.

—નાગર.

નથની ને કારણે મેં હુડયું વંદ્રાવન
નથની આપોને, મારા (૨) પ્રાણજીવન, વન, વન.

—નાગર.

નથની આપોને પ્રભુ, નંદના કુમાર
નરસિંયાના સ્વામી ઉપર જાવું બહીહાર, હાર, હાર.

—નાગર.

ભજન ૩૮

મારા શામળીયાજી શેઠ (૨) તમે હમને લઈ આવો વેકુંઠ દેશ
સુદામાનું સંકટ હરીયું મુષ્ટિક તાંદુલ માટે
કરમાબાઈનો કુર જમીયા, વહાલા પાછલી રાતે—મારા.

અહલ્યા નારી ગૌતમની પ્રભુ ચરણ રજથી તારી
 સવરી કેરાં ઘોરજ એંઠાં, આરોગ્યા ગીરધારી ,,
 કુબ્જ દાસી કંસની પ્રભુ ચંદન માટે સ્થાપી
 ઝેર ભરીને માસી આવી, જસોદા પદવી આપી ,,
 પંચાળી પોકારે વીકૃત દ્વારકાંથી આયે
 કૌરવની સભામાં હરજી, ચિર લઇને ધાયે ,,
 મીરાં ઉપર ક્રોધ કર્યો રાણાએ હરજી જ્યારે
 હેત કરીને રાધાવરે ચાંખ્યા રૂઢીયા સાથે ,,
 કર જોડી ગોપીજન કહે છે, વહાણ ના વીસારે
 હમે તમારે શરણે રહીએ, ભવસાગરથી તારે ,,

ભજન ૩૯

કોઇ મને કૃષ્ણ દેખાડો રે મધુવનમાં
 કોઇ મને પ્રભુજી મીલાવો રે શ્રી ગોકુળમાં
 મેરી મતી હેરી તેરો મર્મ ન જાણ્યો
 વનમાં ફરે વહાલો તનમાં રે, મધુવનમાં—કોઈ મને.
 સકળ વન હુંડયાં, સકળ વ્રજ ઘેર્યાં
 અતિ રે ઉદાસી મારા તનમાં રે મધુવનમાં ,,

ભજન ૪૧

તુજ વિના મોરી કોણ ખળર લે શ્રી ગોવરધન ધારીરે
ઔરનકુ તો ઔર લડસો હમકુ આશ તુમારી રે—તુજ ૦

મોર મુગટ પિતામ્બર શોભે, કુંડગકી છબી ન્યારી રે ,,

પાણીની ઉપર પાજ ખંધાવી, સેન્યા તે પાર ઉતારી રે ,,

ભરી સલામાં દ્રૌપદી પોકારે, લજ્જા તે રાખી મુરારી રે ,,

વંદ્રા તે વનને મારગ જાતાં, મળીયા છે મોહન મોરારીરે ,,

વંદ્રા તે વનમેં રાસ રચ્યો છે, સોળસેં ગોપીમાં ગીરધારીરે ,,

જુમના કેનીર તીર, ઘેનું ચરાવે ખંસી બજારી નંદલાલેરે ,,

વંદ્રા તે વનની કુંજ ગલનમાં, ખેલત રાધા નારી રે ,,

ખાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, ચરણ કમળ બલીહારીરે ,,

ભજન ૪૨

જે દુઃખ થાય તે થાજે રૂડા રામને ભજતાં

પીંડ પડે તો પડવારે દેજો જીવ જાય તો જાજો —રૂડા ૦

ઉચે ખાંધીને તળે અગ્ની પ્રજળે માર મુશળના ખાજો ,,

(૩૪)

લોક નિંદે તેને નિંદવારે દેજો, રાજા દંડે તો દંડાજો ,,
હરીજનોને દાસ રણછોડ કહે છે ગુણુ તો ગોવિંદના ગાજો ,,

ભજન ૪૩

અચ્છા મેરા દીનાનાથ, મેરી શોધ લેના
મેરી શોધ લેના નાથ, મેરી શોધ લેના—અચ્છા૦
સોનેકા સોનેયા નાહી, રૂપેકા રૂપેયા નાહી,
કોડી દમડી પાસ નાહી, કહાં જાકે રહેના.—અચ્છા૦
માતા નાહી પિતા નાહી, ઓર ભેડી બાંધવ નાહી,
એસા કોઇ દોસ્ત નાહી, કહાં જાકે રહેના—અચ્છા૦
ખેતી નાહી વાડી નાહી, ઓર કુચ્છ ધંધા નાહી,
એસા કોઇ રાજા નાહી, કહાં જાકે રહેના—અચ્છા૦
કહેતા હે મલુકાદાસ, છોડી દે પરાઇ આસ,
ગંગા કે કિનારે જાકે, રામ નામ લેના—અચ્છા૦

ભજન ૪૪

જસોદા તેરાહી લાલાને, મેરી મહીં મટુકીયાં ફેડ
મહીં મટુકીયાં ફેડ અરરર, મહીં મટુકીયાં ફેડ—જસોદા.

(૩૫)

મહીંકી મટુકી ધરી શીર પર, મેં જાતી ખડે ભોર
વંદ્રાવનકી કુંજ ગલનમે (૨) મીલ ગયે નંદકીશોર-જસોદા.

ચુંખ કપોલ બોલ અણબોલે, બોલે માખણ ચોર
દેરે મહીંકા દાણુ ગોવાલણુ (૨) કરે એશી જુંડ જોર-જસોદા.

મોસે કહે નાચ મેરે સંગમે, હરખીચ બનકી જોર
ગ્વાલ બાલ તો સખા કૃષ્ણ કે (૨) હસે હસાદી મોચ-જસોદા.

ઇત જાવું તો સખા કૃષ્ણજી, રોકે ચારે કોર
ઉત જાવું તો જમુના વેરણુ (૨) ઘેરી લેત હી લોલ-જસોદા.

અખ ન જાઉંગી એ વૃજ માંહી, અમને લીયો મુખ મોલ
છોટી સી કહું અચ્છી નગરીયાં (૨) રાધા નંદકીશોર-જસોદા.

જુમના તટ પર ખંસી બજાવે, કાળી કામળીયાં ઓઠ
સુર સ્યામ કે સ્વામી કનેયા, (૨) જુદમી જાતમજોર-જસોદા.

સજન ૪૫

ઇતના તો કરના સ્વામી, જખ પ્રાણુ તનસે નીકસે
ગોવિંદ નામ લેકર, મેરા પ્રાણુ તનસે નીકસે

ચાહે ગંગાજીકા તટ હો, ચાહે જુમનાજીકા ખટ હો
મેરે શામળા નીકટ હો— જખ૦

ચાહે શીરપે મોર મુગટ , મુખડે પર કાળી લટ હો
એહી ધ્યાન સદા મુજ ગટ હો— જખ૦

ચાહે વંદ્રાવન કે સ્થળ હો, મેરા મુખમેં તુલશી દળ હો
ચાહે કૃષ્ણ ચરણકા જળ હો— જખ૦

યમુનાકે તટ પે ખડા હો, બંસરીમેં સુરતો ભર્યા હો
જખ તીરછા પાઉં ધર્યા હો— જખ૦

જખ કંઠે પ્રાણુ આવે, કોઈ રોગ ના સતાવે
યમ દર્શન ના દીખાવે— જખ૦

ઉસ વકત જલદી આના, મુજકો ન ભુલ જાના
બંસીકી ધૂન સુનાના— જખ૦

મેરા પ્રાણુ નીકળે મુખસે, તેરા નામ નીકળે મુખસે
ખરા જાઉં ઘોર દુઃખસે— જખ૦

મતની મેરી અરજ હૈ, માનો તો કયા હરજ હે
એહી સુરકો ગરજ હૈ— જખ૦

ભજન ૪૬

શામળીયા પિતામ્બર ધારી, તારી ગરૂડ ઉપર અસ્વારી
 હો—શામળીયા
 ગોવિંદા ગોકુળવાસી, તેં ડાકોર કીધું કાશી હો—ગોવિંદા
 ગોવિંદા ગોકુળવાસી, તેં માર્યો મામો માસી હો—ગોવિંદા
 સિતાવર છો ઘનશામી, ગટગટના અંતરજામી હો--સિતાવર
 રાધાવર છો રંગરસિયા, મારા હૃદયકમલમાં વસીયા હો--રાધા
 તને બોડાણાજી લાગ્યા, પ્રભુ લકતોને મન લાગ્યા હો--શામ
 ધન્ય ગંગાબાઈની વાળી, સવા વાલ થયા વનમાળી હો—શામ
 ધન્ય જીમનાંજીના આરા, મારા સફળ કર્યા જન્મારા હો--શામ

ભજન ૪૭

ખમા મેરે બાંકે રણુછોડ, ધન્ય તેરી સાહયખી
 ધન્ય તેરી સાહયખી (૨) ખમા મેરે
 કોઇ ચલે હાથી બોડા, પાલખી મંગાય કે
 સંતો ચલે નંગે પાઉં, કીડીયો બચાય કે—ખમા મેરે
 કોઇ ઓઢે સાલ દુશાલા, કમળીયા મંગાય કે
 સંતો ઓઢે ભગવી કફની, ભભુતી લગાય કે—ખમા મેરે

(૩૮)

કોઈ ખાવે શીરા પુરી, લડુઆ બનાય કે
સંતો પાવે સુકા દુકડા, ભોગ લગાય કે—ખમા મેરે
સખ કોઈ ન્યાલ ભયે, કુચ કંચનમે
તુલસીદાસ ન્યાલ ભયે, રામ ગુણ ગાય કે—ખમા મેરે

ભજન ૪૮

રાણી વરજો ન છેલ બિહારીરે (૨)
નીર ભરનકુ બતીતી, ચમુના કે ઘાટપે
પીછેસે મારી કિંકરી, મેરે શિરકે માટપે
ભીંજ ગઈ ભીંજ ગઈ તન સારી હમારીરે—રાણી
સ્નાન કરનકુ બતીતી, ચમુનાકે ઘાટપે
ચીર હરકે ચઢ ગયે, કદમકે ડાળપે
રહે ગઈ રહે ગઈ મેં જલમે ઉઘાડી રે—રાણી
હમ ચલે સખ જાયગે, તેરે નંદ ગામપે
હાર ગઈ સખીયાં, સખ સુર સ્યામ પે
માનો માનો એ અરજ હમારી રે—રાણી

(૩૯)

ભજન ૪૯

યમુના નીકટ કનેયારે, બંસી બળ રહા હે
મામા કંસકુ માર્યો, હીરણ્યકશ્યપ સંહાર્યો
નૃસિંહ રૂપ ધાર્યો રે, પ્રહલાદ કુ ઉગાર્યો
કુબ્જને બહુ ડારા, સખી શ્યામ હમારા મોહ્યા
મેં લાખ જતન કર હારી રે, નહિ માનતા ગીરધારી
ચંદ્ર સખી કે પ્યારો, હેન કૃષ્ણ કૃષ્ણ પુકારો
ગોકુલ કે રહેને વાલે રે, મથુરાં કે જાને વાલે-યમુના.

ભજન ૫૦

ગોવિંદ ગુણ ગાઈ દ્યો મન વેલા
હરિજન થાવને વેલા વેલા
હરિગુણ ગાઈ દ્યો પ્રથમ પેલા
તારી કાયાના પડતા પેલા રે —ગોવિંદ
કાયા પાણીનો પરપોટો, અંતે એ લડસો ખોટો
બુગમાં હરિ ભજ્યાનો જસ મોટો રે —ગોવિંદ.
મન તું માફ માફ કરતો, સગાં સંબંધી સાથે લડતો
તું તો હિંડે છે મગફળીમાં ફરતો રે —ગોવિંદ.

જીવ તારે અવરતાણી છે આશ, વેશ ઘણો ને થોડી રાત
પળમાં થઇ જશે પરભાત રે —ગોવિંદ.

એવી વેશનવ જનની રીત, કરી લે શામળીયા શુ' પ્રિત
જીવમાં હરિ ભજીને ખાજી જીત જીત જીતરે—ગોવિંદ.

ભજન ૫૧

વહાણ તમારું મુખડું, કંઈ ટાળશે સારાં દુઃખ દર્શન આપોને
જે જે શ્રી ગોપાળ લાગજી, મારી ભાગો વિયોગની ભુખ-દર્શન.

ઘડીના ગોઠે શ્રી નાથજી, હું સુતુ દેખુ સર્વ —દર્શન.

આપ કૃપાએ શ્રી હરિ, મને મળીયું પુરણ પદ ,,

જ્યારે જોઈ ત્યારે આપની, પુરણ દેખું પ્રિત ,,

ખડકીએ જોઈ ત્યારે અડકીને ઉભા, શેરીએ સામા સામ ,,

ખારીએ જોઈ ત્યારે બેઠેલા પ્રભુ સુતા દેખુ સેજ ,,

જમવા બેસું તો મારી જોડમાં, પ્રભુ નિરખું એના એ ,,

અંત સમે ને હાથમાં મને, નહિ વિસારશે નાથ ,,

ગૌલોકમાં ને પરલોકમાં, હું તો નિરખું એના એ ,,

મથુરાં પતિ વૃજ લાડીલા, તમે ભક્ત તણા પ્રતિપાળ ,,

(૪૧)

ગોપાળ લાલજીને ઘણીખમા, તમે ગાયોના ગોવાળ ,,
દાસ વીસો કહે ગાઉં છું, તમે લકતોનાં કીધાં ઘણાં કામ ,,

ભજન પર

બહાલો પ્રેમને વશ થયા રાજી રે
તેમાં શું કરે પંડિતને કાજી રે
મથુરાના વાશી તે ઘેર આવો રે
શામળાના સંદેશા લાવો રે
મારા બાળા તે પણના બેલી રે
નવ જશો પ્રભુ માયા મેલી રે
અમે માયાથી અળગા રહીએ રે
અમારા વિરહની વાત કોને કહીએ રે—બહાલો.

સાખી

ગુણકા હતી તે પોપટ પઢાવતી, અને તેમાંથી લહે લાગી
લગવાન તેને સ્હેજમાં મળીયા, એની સંસારની ભ્રમણા ભાગીરે
—બહાલો.

વિદુરને ઘેર શ્રી કૃષ્ણ પધાર્યા, અને કેળાં આણ્યાંતાં માગી

(૪૨)

ગર્ભ કાઢીને છેતરાં ખવડાવ્યાં, બહાલે તોય ના જોયું જાગીરે
—બહાલો.

કરમા બાઈનો ખીચડો આરોગ્યા, અને વીહુરની જમ્યા ભાણ
સવરીનાં એંઠાં ખોર આરોગ્યા, બહાલે છપ્પનલોગ મેડ્યા ત્યાગીરે
—બહાલો.

લકતની લોક નિંદા કરે, અને જગત થયું છે પાણ
લલે મળ્યા મેતા નરસૈના સ્વામી, માથે ગીરધર રહ્યો છે ગાજરે
—બહાલો.

ભજન ૫૩

તેરી શરણમેં આયગે, ફીર આશ કીસકી કીજીયે
ફીર આશ કીસકી કીજીયે (૨) —તેરી.

નહિ દેખ પડતા હે મુજે, દુનિયામે તેરી સાનકા
ગંગા કિનારે બેઠ કે, કમ કુપકા જળ પીજીયે—તેરી.

હરગીજ નહિ લાયક હું મેં, ગરચે તેરે હરબારકા
મેરી ખતા કો માફ કર, દીદાર અપના દીજીયે—તેરી.

પતિતપાવન નામ સુન કર, મેં શરણુ તેરી પડા
સફલ કર ઇશ્ત નામ કો, અપના મુજે કર લીજીયે—તેરી.

(૪૩)

મીલતા હે પ્રદ્ધાનંદ જીસકો, નામ લેનેસે ઝહી
એસે પ્રભુ કો છોડ કર, શીર કોનસે હીત કીજયે—તેરી.

ભજન ૫૪

ભુધરજી ઉતારજો ભવ પાર, સ્વપ્ના જેવો લાગે સંસાર
રણુછોડરાય દીસો છો દિન દયાળ, દર્શન દેજો હો દેવ મોરાર

દર્શન આપો દુઃખડાં કાપો, જીવણ જીગદાધાર
સ્વામ સુંદર તારે દર્શન પામી (૨) આનંદ વાઘે અપાર
—રણુછોડરાય.

લક્ષ્મી બોડાણાનું વચન પાળવા પધાર્યા ડાકોર ગામ
સવાવાલની વાળીએ તોળાયા (૨) રાખ્યું ગંગાબાઈનું નામ
—રણુછોડરાય.

અનેક લક્ષ્મીનાં કામ જ કીધાં કૃપા કરી કીરતાર
દાસ સનુની વિનતી સ્વિકારી (૨) ઉતારજો ભવપાર
—રણુછોડરાય.

ભજન ૫૫

જાકે કહીયો સમાચાર મીલને, સુદામાજી આયે સુદામાજી આયે
ફાટે તુટે રે કપડે હમારે હો કપડે હમારે

દીસે દુર્જળ હમારી કાય —મીલને.

મુઠી એક તાંદુલ લાયે ઓ તાંદુલ લાયે

લાયે લાયે બગલ છુપાય —મીલને.

હસી બાલ્યાં રાણી રૂક્ષમાણી ઓ રૂક્ષમાણી

કેણુ લાગે તમારા બ્રાત —મીલને.

બાળપણુ કે મિત્ર હમારે ઓ મિત્ર હમારે

હમે ભણુતા એક નિશાળ —મીલને.

સુરદાસ ચરણ બલિહારી ચરણ બલિહારી

મેં તો જન્મો જન્મ તારો દાસ —મીલને.

ભજન ૫૬

ત્રીજ વાસીરે ત્રીજ વાસી, મોરલીયો વાળો ત્રીજવાશી
વાંસલડી વાળો ત્રીજ વાશી, નંદાજીનો લાલો ત્રીજ વાશી

છેલ છોગાળો ત્રીજ વાશી, કાનુડો કાળો ત્રીજ વાશી

લાગે સૌથી રૂપાળો ત્રીજ વાશી —ત્રીજ વાશી રે.

(૪૫)

મથુરામાં વહાલે જન્મ જ લીધો
 ગોકુળમાં આવ્યા નાશી—મોરલીયો વાળો વ્રીજ વાશી.
 માતા જશોદા આનંદ પામ્યાં
 અખંડ પ્રગટયા અવિનાશી—મોરલીયો વાળો વ્રીજ વાશી.
 મથુરામાં વહાલે મામાને માર્યો
 ગોકુળમાં મારી માસી —મોરલીયો વાળો વ્રીજવાશી.
 દ્વારીકાંથી પ્રભુ ડાકેર પધાર્યા
 ડાકેરને કીધું કાશી —મોરલીયો વાળો વ્રીજ વાશી.
 બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ
 જન્મો જન્મની હું દાસી—મોરલીયો વાળો વ્રીજ વાશી.

સજન ૫૭

રથ ફેરો ગોકુળ રથવાળા
 હારે રથ ફેરો ગોકુળ રથવાળા
 વહાલા તમે નંદ જસોદાના લાલા
 વહાલા પ્રભુ દીસો છો કામણુગારા —રથ ફેરો.
 ગંગાજી તલપે ને યમુનાજી તલપે
 તલપે નદીયો નાળાં રે --રથ ફેરો.

- . ગાથોં રે તલપે ને વાછરડાં તલપે
 તલપે છે ગોપ બીચારા રે —રથ ફેરે.
 ચંદ્રમા તલપે ને સુરજ તલપે
 તલપે છે નવલખ તારા રે —રથ ફેરે.
 વલ્લભ વિયોગે ગોપીયો તલપે
 તલપે છે પ્રાણુ હમારા રે —રથ ફેરે.
-

ભજન ૫૮

- આવ્યા શ્રી ગોકુળ તારવા છબીલો લાલ
 આવ્યા શ્રી ગોકુળ તારવા
 વાસુદેવ દેવકીને ઘેર જન્મ લીધો છે વહાલે
 નંદજીની ગૌધેન ચારવા —છબીલો લાલ૦
 માસી પુતનાના વાલે પ્રાણુજ લીધા
 મામા તે કંસને મારવા —છબીલો લાલ૦
 ટચલી આંગળીએ વહાલે ગોવર્ધન તોળ્યો
 ઇંદ્રનાં માન ઉતારવા —છબીલો લાલ૦
 વંદ્રા તે વનની કુંજ ગલનમેં
 ગોપીયોને રાસ રમાડવા —છબીલો લાલ૦

વલ્લભના સ્વામી પ્રભુ રસિક સીરોમણિ

ભૂમિનો ભાર ઉતારવા

—છળીલો લાલો

ભજન ૫૯

ઠહાલો મોરલી વગાડી કંઈ તાનમાં જો

મારાં મન તો હર્યા છે એની સાનમાં જો —ઠહાલો

ખાવા પીવાનું હમે સૌ ભુલી ગયા જો

ચરૂ કરવાની શુદ્ધિ તો નવ રહી જો —ઠહાલો

એવી ચટપટી લાગી મારા મનમાં જો

મારો ઠહાલો રમે છે વંદ્રાવનમાં જો —ઠહાલો

એવી આતુરતા પ્રગટી મારા અંગમાં જો

રાધા રાસ રમે છે હરિ સંગમાં જો —ઠહાલો

ફરે પુંદરીને તાલી લે છે હીચમાં જો

મારો ઠહાલો રમે છે પેલી ગીચમાં જો —ઠહાલો

આવો આવો શું જવ છો રીસમાં જો

પુરા પહોંચ્યા નથી પચવીસમાં જો —ઠહાલો

બ્રહ્મા ઈંદ્ર તો જોવાને આવીયા જો

સાથે નારદ મુનીને લાવીયા જો —ઠહાલો

(૪૮)

ચુર ગાયે ગેમલ જાકે લેટીયા જે
મુને વળગાડો ભક્તિ તણા સાથીયા જે—ઠહાલે.

ભજન ૬૦

જવમા જવમા જવમા રે મારા વહાલા મથુરાંજી જવમા
હારે નંદલાલા મથુરાંજી જવમા
હારે ત્રીજ ઠહાલા મથુરાંજી જવમા--જવમા જવમા
અકુરના રથ દેખી શ્યામા વિચારે
માયા મતમાં લોભાવમારે --મારા ઠહાલા
સોજસેં ગાપિયોનો સંગ તજીને
કુખજના સંગી થાવમા રે --મારા ઠહાલા
ટળવળતા મેલીરે ત્રીકમજી
નાથ નમેરા થાવમા રે --મારા ઠહાલા
કહે મીઠો પુરૂષોત્તમ પ્રીતે
વીખડાં ઘોળી ઘોળી પાવમારે --મારા ઠહાલા

ભજન ૬૧

ઉમાકે કંથ મતવાલા ગલેમે રૂઢકી માલા
ગલેમે રૂઢકી માલા (૨) --ઉમાકે

(૪૯)

કીધી નંદી પરે સ્વારી સંગમે પાર્વતી નારી
ગોદમાં શોભે ડુંડળા ગલેમે રૂંઢકી માલા—ઉમાકે
ચલે શંકર ત્રીપુરારી જટામે ગંગ હે ખ્યારી
કમંડળ હાથ મૃગછાલા ગલેમે રૂંઢકી માલા—ઉમાકે
ડમક ડમ ક્રીમરૂ બાજે તનક થેઇ થેઇ ધ્વની ગાજે
અગડ બંમ બંમ બજે તાલા ગલેમે રૂંઢકી માલા—ઉમાકે
ગિરી કૈલાસકે વાસી મીટાદે કાળકી કાંસી
સમજ કર લાજ રખવાલા ગલેમે રૂંઢકી માલા—ઉમાકે

ભજન ૬૨

કળિ ભારે પાતાળ ઉતારી, પૃથ્વી પોકારે
હો નાથ કહોજી, કોલ પ્રમાણે અવતરશે ક્યારે
મુકી માનવતની માઝા, પ્રભના પ્રાણ ચુસે રાજ
કરી નિજ ખુન તણાં બાળાં, કરિતન તંતુ તણાં વાળાં
માનવ ભક્ષિ ભૂત ભૂખ્યાં એ, સૃષ્ટિ સંહારે—હો નાથ૦
વહાવી ક્ષીર દધિ ઝરણાં, કરે પ્રહ્લાડ તણાં ભરણાં
તમે પણ નમતા નિજ ચરણાં, લઇએ દાંત વિષે તરણાં
યંત્ર દબાતી ધેનુ પુછી રહી, રડતી ચોધારે—હો નાથ૦

સ્થળે સ્થળ પાપ તણાં થાણાં, કદી નહીં વાય રૂડાં વાણાં
 નથી રૂતુઓના ઠેકાણાં, સુકાયાં નીર ખુટયા દાણા
 જગજગડવાદ તણો જંજનીલ, જંખુદિપ આરે—હો નાથ૦

પુરાણ કુરાન ન કોઇ વાંચે, અતિ પર ભાષા પર રાચે
 નિરંકુશ સર્વ બની નાચે, જઇ સુરજક્ષ ગૃહે જાયે
 પાપીના પોબાર પડે છે, હરિના જન હારે—હો નાથ૦

અમારા કાશી અને મલ્લા, પરે પરદેશી તણા ડંકા
 સીતાજી રાવણને લંકા, કરે પરદેશ વિષે પંખા
 અલડાયે છે યરા અમારા, દનુસુત સંચારે—હો નાથ૦

હિમાલયને સુરની સરીતા, સહે પરદેશ તણી સત્તા
 ઇતર સ્થળ જે યાત્રા કેરાં, ભરે પરદેશી તણા વેરા
 પૂર્વજને પાણી દેવું રહિ, કેને આધારે—હો નાથ૦

હિંચોળ્યા હરિ તમને જેણે, રમાડયા અંક વિષે જેણે
 ઉછાળ્યા વૃક્ષ સ્થળે જેણે, પીવાડયાં દુધ મીઠાં જેણે
 નથી નિજ વેણુ વલોટયાં વલ્લભ, આપે ઉધારે—હો નાથ૦

મીરાં શિર મહીપતિની પાળી, દુઃશાસન ઘેરી પંચાળી
 નિભાડે બળતી મંઝારી, ગ્રહો આહે જેમ ગજ ઝાલી
 તેમ પીડાયે માત તમારી, પરને પગ થારે—હો નાથ૦

નથી કોઈ દિન તાણું આજે, પડેલા પર પગ દઈ ગાજે.
નહિ પરને પીડતાં લાજે; બીજને જોઈ સુખી હાજે;
સામ્ય સુધા માનસ રેલવવા; દુનિયાને દારે —હો નાથ

અહો અહ રાસલીલા કરવા; જને જન પ્રેમ પ્રસા ભરવા;
ઉરે ઉર સાંન્તિ પાથરવા; મહા ધન મોહ નિશા હરવા;
બ્રહ્મ જીવનના ભોર પ્રકટવા; બ્રહ્મટિ ટંકારે —હો નાથ

ગીતામાં જે આપે ગાયું; વળી જે વાંસળીએ વાયું;
અને જે પ્રીય જનને પાયું; નથીએ અમથી વિસરાયું
દેવ બધા બંધિ થઈ બેઠા; દશમુખ દરબારે —હો નાથ

વિભુ જો વાર વધુ થાસે; મહાતત્ત્વમાં મહિમા બાસે
તમારાં વેણુ વગોવાશે; અસુરો હર્ષ નીરે નડાસે
મલ છલના મંડાય મહાલય; ચાગમ સંસારે —હો નાથ

પ્રીતે બહુવિધ તનુ ધાર્યા; વિભુ જેમ વેદો ઉચાર્યા
સકલ સાધુ જનને તાર્યા; પ્રબલ દાનવ દલ સંહાર્યા
ચડવા તેમ તપસ્રી મહાતમા; મોહનની બહારે —હો નાથ

(૫૨)

ભજન ૬૩

એક દિન એવો આવશે વીરા (૨) સહુના રૂઢિયામાં સાલે રે વીરા
જે સહુના રૂઢિયામાં સાલે રે વીરા એક દિન એવો આવશે
સગાં સગાં તમે શું કરો વીરા (૨) સગાં વળાવી પાછાં વળશે રે વીરા
—એક દિન૦

સગાં તે વન કેરાં લાકડાં વિરા (૨) તે આવી ભેગાં તુજ
ગળશે રે વિરા—એક દિન૦

બેની વરામણ બારણે વિરા (૨) માતા આંખેથી પાછી વળશે રે
વિરા—એક દિન૦

સોળ વરસની સુંદરી વિરા (૨) ઉભી ઉભી ટગમગ બેશે રે
વિરા—એક દિન૦

આરે કાયાનો ઘડ ઘેરીયો વિરા (૨) દસ દરવાજા દીધા રે
વિરા—એક દિન૦

આરે કાયામાં જ્યારે કાંઈ નવ દીકું ત્યારે વિરા (૨)
ઉભી ઉભી ધ્રુસકે રોશે રે વિરા - એક દિન૦

એવું સમજી ભજી રામને વિરા (૨) તો ભવ પાર તરાશે રે
વિરા—એક દિન૦

(૫૩)

ભજન ૬૪

જાગે તમે જાદવપતિ રાય, પળ એક ખોલોને મહારાજ
સોઇ પળ રૂદીયાની માંદા, હસીને હરિ બોલીયે હોજી
સોઇ પળ ધુંધટકા માંદા, હસીને હરિ બોલીયે હોજી

તન મન સોંપી દઉં શરીર, વહાલાને જાઉં વારણે
મેં તો છોડી મારા કુળની લાજ, ગીરધારી તારે કારણે હોજી
—જાગે તમે

મેલી દેને આળને પંપાળ, સાહેબનો ડર રાખજે
જાવું મારે ઘણીને દરબાર, પળ પળનાં લેખાં માગશે હોજી
—જાગે તમે

આપને સોંખ્યારે શરીર, ચરણોમેં શીશ મેં ધરું
જળ લગ જાગે દીનોનાથ, તબક્કા સેવા મેં કરું હોજી
—જાગે તમે

નથી દીધાં કથીરોનાં દાન, કંચન કયાંથી પામીયે
હજી લગી ના આવ્યાં વૈમાન, દીધેલાં હોય તો પામીએ
હોજી—જાગે તમે

(૫૪)

તમે મોટા છો મહારાજ, અમ પર કૃષ્ણા કિજીએ
અમ કરી બાહ્યાં મીરાંબાઈ, દાસીને દર્શન દીજીએ હોજી
—બગે તમે

ભજન ૬૫

મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજરે શામળા ગીરધારી
મારી હુંડી શામળીયાને હાથરે—શામળા ગીરધારી
મારી હુંડી વાલીડાને હાથરે—શામળા ગીરધારી
મારી હુંડી કનૈયાને હાથરે—શામળા ગીરધારી
મારી હુંડી દાદાજીને હાથરે—શામળા ગીરધારી
મેં તો છોડી દુનીયાની દરકારરે—શામળા ગીરધારી
માથે ધાર્યો ધણી કીરતારરે—શામળા ગીરધારી
તમે ભકતોના પુર્યા છે કોડરે—શામળા ગીરધારી
તમે નામ ધર્યું રણુછોડરે—શામળા ગીરધારી
રાણુજીએ રઠ કરી વળી મીરાં કેરે કાજ
ઝેરના ખ્યાલા આરોગીયારે વાલો ઝેરના બરણુ હારરે
શામળા ગીરધારી

(૫૫)

સ્થંભ થકી પ્રભુ પ્રગટીયા વળી લીધાં નરસીંહ રૂપ
લકત પ્રહલાદને ઉગારીયોરે વાલે માર્યો હીરણ્યકબ્ધપ ભુપરે
—શામળા ગીરધારી૦

નીલામાંથી ઉગારીયાં મંઝારી કેરાં બાળ
ટીટોડીનાં વાલે ઇંડાં ઉગાર્યા હરી હેતે થયા રખવાળરે
—શામળા ગીરધારી૦

ગજને વાલે ઉગારીયો અને સુહામાની ભાગી ભુખ
દોહલા વેળાના મારા વાલમારે તમે લકતોને આપ્યાં ઘણાં
સુખરે—શામળા ગીરધારી૦

પાંડવની પ્રતિજ્ઞા પાળી અને દ્રૌપદીનાં પુર્યાં ચીર
નરસીંહ મહેતાની હુંડી સ્વીકારજો તમે સુભદ્રા બેનના વીરરે
—શામળા ગીરધારી૦

તીરથવાસી ચારે જણાને ને રૂપેયા છે સો આત
વહેલા પધારજો દ્વારકાંરે એમને ગોમતી નાદ્યાની ગણી
ખાંતરે—શામળા ગીરધારી

રહેવાને નથી ઝુંપડુને જમવાને નથી જુવાર
બેટો બેટી વરાવીયાંરે, મેં તો વરાવી ઘરકેરી નારરે
—શામળા ગીરધારી

(૫૬)

નવસેં ઘર નાગર તણું તેમાં કાઝયો બહાર
નથી મારે નાતે નોતરે મને નાતે કીધો તીરસ્કારે
—શામળા ગીરધારી

ગરથ માંડે ગોપીચંદન તુલસી હેમના હાર
સાચુ નાણું મારો શામળોરે મારી દોલતમાં અંબને પખાજરે
—શામળા ગીરધારી

તીરથવાસી સૌ ચાલીયા આવ્યા દ્વારકાં ગામ
આ ગામમાં એવું કોણ છે રે જેનું શામળશા શેઠ એવું
નામરે—શામળા ગીરધારી

નથી બ્રાહ્મણ નથી વાણીયો નથી ચારણ નથી ભાટ
લોક કરે છે ઠેકડીરે નથી શામળશા શેઠ એવું નામરે
—શામળા ગીરધારી

નીરાશ થઈને નીકળ્યા આવ્યા નગની બહાર
વેપ લીધો વણીકનો ધયું શામળશા શેઠ એવું નામરે
—શામળા ગીરધારી

હુંડી લાવો હાથમાં આપું પુરા દામ
ફેપેયા આપું રોકડારે માંડે શામળશા શેઠ એવું નામરે
—શામળા ગીરધારી

(૫૭)

હુંડી સ્વીકારી શામળે અરજે કીધાં કામ

મેતાજી ફરી લખજોરે મુજ વાણોતર સરખું કામરે

—શામળા ગીરધારી

થાળ ૬૬

આવે આવે લટકંતી વૃજ નારી કે; મેવા લાવે મીઠડારે લોલ
બહાલા મારા સંસારમાં એક સાર કે જેણે હરી દીઠડારે લોલ
બહાલા મારા ખારેક ખાંડ ખજુર કે સાકર સેરડીરે લોલ
બહાલા મારા ઘેબર જલેખી પકવાન કે પીરસુ પ્રેમથીરે લોલ
બહાલા મલપતા મંદિરે પધારો કે, નિરખુ નેહથી રે લોલ
બહાલા મારા ભક્ત તણે ઘેર જાવ કે શીતળ સ્વભાવનારે લોલ
બહાલા મારા તુલશીના પત્રે જમાડું કે ભૂખ્યા હરી ભાવનારે લોલ
બહાલા મારા જળ જમુનાની ઝારી કે આચમન લીજીએરે લોલ
બહાલા મારા લવીંગ સોપારી મુખવાસકે પાનળીડાં લીજીએરે લોલ
મહેતો રામ કૃષ્ણ પ્રભુ રંક, પ્રસાદી દીજીએરે લોલ;
બહાલા મારા ભક્ત તણા પ્રતિપાળકે, દર્શન દીજીએરે લોલ

(૫૮)

ભજન ૬૭

મારા બહાલા નંદલાલા હું લાગું પાય મારા બહાલા શ્રીરણુછોડરાયજીરે
મુખ જોઈ રહ્યો મોહી આનંદ ઉર ન સમાય—

મારા બહાલા શ્રીગોપાળલાલજીરે
ધન્ય ભાગ્ય ઘેર જાગ્ય ભરથ સૌ દેવ—

મારા બહાલા શ્રી રણુછોડરાયજીરે
મારે ઉર જરૂર કરીને દેજો વાથ—

મારા બહાલા શ્રી ગોપાળ લાલજીરે
દાસ વીસા તણી વાણી મેં રૂઢીયામાં જાણી—

તારો દાસ શ્રી રણુછોડરાયજીરે

આરતી ૬૮

શ્રી હરિની આરતી.

જય દેવ જય દેવ જય રાધારમણા—પ્રભુજય રાધારમણા,
જય ગોપીજન વલ્લભ (૨) હુંઃખ સકલ શમના—

જય દેવ જય દેવ૦ ધ્રુવપદ ૧

જય જય કુંજબિહારી, જય ગોકુલરાયા પ્રભુ જય૦

મજવિધુ રાસવિહારી (૨) નિજજન સુખદાયા. જય૦ ૧

(૫૬)

- જય વૃંદાવનવાસી જય જય ગિરિધારી પ્રભુ જય૦
ગોપીજનમનરંજન (૨) જય મુરલી ધારી. જય૦ ૨
- જય જય દેવકીનંદન જય મથુરાધીશા પ્રભુ જય૦
નંદયશોદાનંદન (૨) જય જય જગદીશા. જય૦ ૩
- જય જય કંસનિકંદન દાનવકુલહલના પ્રભુ૦
ભક્તજન પ્રતિપાલક (૨) જયદુર્જન છલના જય૦ ૪
- જયસુંદર શામળિયા પીતાંબરધારી પ્રભુ૦
મોરમુકુટ શિર શોભે (૨) અતિ મંગલકારી જય૦ ૫
- કર્ણવિષે શુભ કુંડલ મકરાકૃતિ શોભે પ્રભુ૦
નાસાત્રે મુકતાદ્રગ (૨) ભેતાં મન લોભે. જય૦ ૬
- હૃદયે કૌસ્તુભ ઝળકે મણિમુકતામાળા પ્રભુ૦
બાંહે બાબુ ગિરાજે (૨) અતિશય તેજાળા. જય૦ ૭
- કટિયે કિંકિણિ રણકે નુપુર ચરણ વિષે પ્રભુ૦
મણિબંધે મણિ ભૂષણ (૨) અતિ સુંદર દીસે. જય૦ ૮
- ભાલે તિલક વિશાળ શોભે મૃગમદનું પ્રભુ૦
વનમાળાપર ગુંજે (૨) ટોળું પટપદનું. જય૦ ૯

હસિત વહન કરી ઉભા મુજ સામું જોઈ પ્રભુ૦

કૃપા કટાક્ષે દુઃખડાં (૨) સૌ નાંખ્યાં ખોઈ. જય૦ ૧૦

એવા હરિ નિરખી મેં લહાવો સર્વ લહ્યો પ્રભુ૦

પ્રપંચ આશા છુટી (૨) ભવલય ભસ્મ થયો. જય૦ ૧૧

હવે વિનંતી એઠલિ શ્રી હરિ તવચરણે પ્રભુ૦

મુને નિરંતર રાખો (૨) દાસ કરી શરણે. જય૦ ૧૨

ખાંદ્યગ્રહી તરછોડો તો નિજ પ્રિદ્ધ હારો પ્રભુ૦

જેવો ગણુશો તેવો (૨) છું પણ ઉદ્ધારો. જય૦ ૧૩

એવી હરિની આરતી જે હેતે ગાશે પ્રભુ૦

હરિદાસ પ્રભુ તેને (૨) પ્રેમામૃત પાશે. જય૦ ૧૪

જયદેવ જયદેવ જયરાધારમણા પ્રભુ જય૦

જય ગોપીજન વલ્લભ (૨) દુઃખ સકલ શમના. જય૦ ૧૫

स्तुति ६८

श्रीरामचंद्रजीना ध्यानसह स्तुति

श्रीरामचंद्र कृपालु भज मन हरण भवभय दारुणं;	
नवकंजलोचन कंजमुख करकंज पदकंजारुणं.	१
कंदर्पअगणित अमित छवि नवनील नीरद सुन्दरं;	
पटपीत मानहु तडित रुचि शुचि नौमिजनकसुतावरं.	२
शिर किरिट कुण्डल तिलक चारु उदार अंग विभूषणं;	
आजानुभुज शरचापधर संग्रामजित खर दूषणं.	३
भज दीनबंधु दिनेश दानव दलन दुष्ट निकंदनं;	
रघुनंद आनंदकंद कोसलचंद दशरथनंदनं.	४
इति वदति तुलसीदास शंकर शेष मुनि मन रंजनं;	
मम हृदयकंज निवास कुरु कामादि खलदल गंजनं.	५

श्री हरिनाम ध्वनियो ७०

धुन

जंसी जलवे दिनो नाथ श्री राधे राधे
 वृंदा ते वन डेरी कुंजभां श्री राधे राधे

(૬૨)

ઝાંઝરના ઝણકાર શ્રી રાધે રાધે
નેપુરના ખખડાટ શ્રી રાધે રાધે
થેઠ રહ્યો થેઠ થેઠકાર શ્રી રાધે રાધે

ધુન

રઘુપતિ રાઘવ રાજરામ પતિત પાવન સિતારામ
ગંગા તુળસી સાલીંગ્રામ ભજલે પ્યારે સિતારામ
અહલ્યાના ઓઢ્ઢારણુ રામ જનકી જીવન સિતારામ

ધુન

રામા રામા ઘટઘટમાં વ્યાપિક રામા
ઘટમાં ચટમાં પટમાં રામ
અહ્યાના ઓઢ્ઢારણુ રામ
પતિત કેરા પાવન રામ
ફરશી ધારી ફરશુરામ
જનકી જીવન સિતારામ —રામા રામા

ધુન

ગોપાળ રાધે કૃષ્ણ ગોવિંદા ગોવિંદા

(૬૩)

હરિ હરિ ગોવિંદા ગોવિંદા
રાધે ગોવિંદા ગોવિંદા
જય જય ગોવિંદા ગોવિંદા
ભજ મન ગોવિંદા ગોવિંદા —ગોપાળરાધે

અચ્યુતમ ૭૧

અચ્યુતમ્ કેશવમ્ રામ નારાયણમ્
કૃષ્ણ હામોદરમ્ વાશુદેવં હરીમ્
શ્રીધરં માધવમ્ ગોપીકા વલ્લભમ્
જનકી નાયકમ્ રામચંદ્રં ભજે.

હરે રામ હરે રામ રામ

હરે હરે

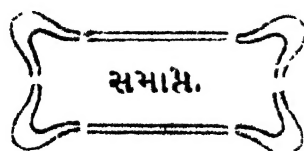
નમઃ પાર્વતી પતયે હર હર મહાદેવ હર

જય જય સીતારા... ..મ

મનન કરવા યોગ.

- ૧ સૌની સાથે લગ્નામળાને રહેવું સર્વને વહાલા લાગીયે તેમ વર્તવું.
- ૨ બોલવું વિચાર કરીને કે જેથી પસ્તાવું પડે નહિ.
- ૩ આપ ભલા તો જગ ભલા નમ્યા તે પ્રભુને ગમ્યા.
- ૪ કામની નિંદા કરવી નહિ. અવગુણુ જેવા નહિ.
- ૫ સાચને આંચ નથી. કસોટીએ ચઢ્યા પછી ભવ તરાશે.
- ૬ આ વખત પણ વહી જશે તે ધ્યાનમાં રાખવું.
- ૭ સંતોષી નર સદા સુખી અસંતોષી સ્વપ્ને પણ દુઃખી.
- ૮ મૂર્ખમાં ન ગણાઈએ તે ધ્યાનમાં રાખવું વિવેકી મૂર્ખ નથી.
- ૯ ખેસીએ જેઈ તો ઉકાડે ન કાઢ પાતાની આવડત પ્રમાણે સ્થાન લેવું.
- ૧૦ જહ્કાં બનવું નહિ પોતાનું ખરૂં પણ માર્યું જાય છે. ગમ ખાઈ વિવેકથી વાત કરવી.
- ૧૧ લાખ જતાં શાખ ન જવા દેવી શાખ રહે લાખ મળે છે.
- ૧૨ દરેકનો વિશ્વાસ મેળવવા પ્રયત્ન કરવો નિરસ્કાર ભરી દષ્ટિ સામા જવું તેના કરતાં મરવું સારૂં.

મોહનલાલ એમ શાહ.

સેવા

તું કાણ ક્યાંથી આવ્યો, શું કામ, ક્યાં જાતું હવે ?
અંતઃકરણને પૂછી જો કે જન્મ કેમ થયો હવે ?
લઈ શું અહીં આવ્યા હતા, લઈ શું જવાનું સંભવે ?
કરવો ઘટે આ પ્રશ્નો, નિકાલ અંતરના રવે. ૧

“ તું કર્મધારક માનવી, ઉતરેલ સ્વર્ગથી બ્રહ્મ થઈ,
“ સંપૂર્ણ સાધી પુણ્ય, પ્રભુપન્થે વિચરવાનું સહી;
“ દેવું અતી ઉતર્યા હતા, થઈ મુક્ત જાતું સંભવે, ”
નિકાલ આ, સૌ પ્રશ્નો સંભળાય અંતરના રવે. ૨

જન્મી જનેતાકૃપ જીવનસુખ-અર્થે ઈશ્વરે—
દીધાં હુવા, જળ, તેજ, પૃથ્વી ને ગગન આદિ ખરે;
એ સર્વ પોષક બક્ષીસોથી પ્રાણી સૌ પોષાય છે,
તો મુક્તિ માટે સજ્જ થા, આયુષ્ય આપું થાય છે. ૩

જન જેવડે સોહાય છે, રક્ષાય છે, પોષાય છે,
તેમાં પ્રભાવ પ્રભુતણા-પ્રભુસૃષ્ટિનોજ ધરાય છે;
ધન જે મળે, બળ કે કળે, જન જે રળે તે સર્વમાં,
સર્વાત્મની છે રક્ષાયઃ એ સિદ્ધાન્ત જૂલમાં ગર્વમાં. ૪

પરજન્મનાં ઋણ ટાળવા, પ્રભુપન્થ જીવન વાળવા,
છે મુખ્ય સાધન એક-કીધેલા કરારો પાળવા;
સેવા કરો તન-મન-ધને, નિવારો દ્રષ્ટિ સાંકડી,
પ્રભુ ભાવથી સત્કારશે તમ ફૂલ કે ફૂલ પાંખડી. ૫

